

### Závěr č. 13

**ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu  
o státní službě ze dne 10. března 2017**

#### Služební předpisy

*Služební předpisy upravující tzv. organizační věci služby a promítající řídicí oprávnění služebních orgánů ve služebních záležitostech jsou podskupinou vnitřních předpisů (interních aktů řízení). Předpisy upravující postupy či úkoly vyplývající z působnosti služebního úřadu, které se netýkají služebního poměru, jsou jiné vnitřní předpisy. Jiné vnitřní předpisy jsou vlastní odbornému řízení.*

*Podle zákona o státní službě se služební kázní rozumí řádné plnění povinností státního zaměstnance vyplývajících mu z právních předpisů, které se vztahují ke službě v jím vykonávaném oboru služby, ze služebních předpisů a z příkazů. Státní zaměstnanec se dopouští porušení služební kázně i porušením postupů stanovených jinými vnitřními předpisy.*

#### Odůvodnění

Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu se zabýval otázkou, jaká oblast by měla být předmětem úpravy služebních předpisů a jaká již nikoliv, resp. jaká oblast by měla (mohla) být předmětem úpravy jiných interních aktů řízení. V této souvislosti byli státní tajemníci, coby služební orgány v ministerstvech a v Úřadu vlády, požádáni, aby zaslali přehled jimi doposud vydaných služebních předpisů. Zobecněný přehled je přílohou k tomuto závěru.

Podle názoru poradního sboru jsou služební předpisy pouze podskupinou vnitřních předpisů (interních aktů řízení), které se v rámci služebního úřadu vydávají. Vnitřní předpisy (např. nařízení, pokyny, řády, opatření, směrnice) jsou promítnutím oprávnění nadřízených

(představených) řídit činnost podřízených a povinnosti podřízených řídit se pokyny nadřízených (představených), a upravují tedy i bližší podmínky výkonu práv a povinností zaměstnanců v rámci působnosti úřadu. Pouze ty vnitřní předpisy, které upravují tzv. organizační věci služby, jsou služebními předpisy (§ 11 odst. 1 zákona o státní službě)<sup>1</sup>. Služební předpisy jsou promítnutím řídicích oprávnění služebních orgánů ve služebních záležitostech (v ministerstvech a v Úřadu vlády se jedná o pravomoc státního tajemníka, v ostatních služebních úřadech o pravomoc vedoucího služebního úřadu, coby služebního orgánu).

Pojem organizační věci služby je konkretizován v čl. 2 odst. 1 služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu, kterým se stanoví podrobnosti vydávání služebních předpisů, vymežujícím předmět úpravy služebních předpisů. Organizačními věcmi služby lze rozumět otázky týkající se výkonu působnosti služebních orgánů, podmínky výkonu práv a povinností souvisejících se služebním poměrem státních zaměstnanců, s pracovním poměrem zaměstnanců vykonávajících činnosti podle § 5 zákona o státní službě a se služebním poměrem osob ve služebním poměru podle jiného zákona zařazených k výkonu služby ve služebním úřadu a otázky týkající se systemizace a organizace služebních úřadů.

Služební předpisy vydává náměstek pro státní službu a vydávají je ostatní služební orgány. Služební předpisy vydávané náměstkem pro státní službu jsou závazné pro všechny zaměstnance zařazené nebo jmenované na služebních místech ve služebních úřadech (s výjimkou služebních úřadů tzv. regulátorů vymezených v § 11 odst. 4 zákona o státní službě). Služební předpisy vydávané služebními orgány jsou závazné pro všechny

---

<sup>1</sup> Zákon o státní službě upravuje výslovně povinnost vydat služební předpis v případě, kdy:

- a) služební orgán přenáší rozhodování o věcech, o nichž se podle zákona o státní službě nevede řízení ve věcech státní služby (s výjimkou rozhodování o služebním hodnocení státního zaměstnance), na představené (§ 14 odst. 3 a § 15 odst. 5 zákona o státní službě),
- b) se stanoví pro služební místo požadavek úrovně znalosti cizího jazyka, odborného zaměření vzdělání nebo jiný odborný požadavek potřebný pro výkon služby (§ 25 odst. 5 písm. a) zákona o státní službě),
- c) se stanoví pro služební místo požadavek způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi (§25 odst. 5 písm. b) zákona o státní službě),
- d) se vydávají pravidla etiky státního zaměstnance (§ 77 odst. 1 písm. t) zákona o státní službě),
- e) se stanoví podrobnější pravidla pro rozvržení služební doby včetně začátku a konce služební doby a pružného rozvržení služební doby (§ 99 odst. 4 zákon o státní službě),
- f) se stanoví okruh činností, pro jejichž výkon je nezbytné uzavření dohody o hmotné odpovědnosti (§ 123 odst. 2 zákona o státní službě),
- g) se stanoví výše zvláštního příplatku pro služební místa ve služebním úřadu (§ 148 odst. 2 zákona o státní službě).

Povinnost vydat služební předpis upravuje rovněž nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, (tzv. klíčová služební místa), a nařízení vlády č. 134/2015 Sb., o podrobnostech služebního hodnocení státních zaměstnanců a vazbě výsledku služebního hodnocení na osobní příplatek státního zaměstnance,

zaměstnance zařazené nebo jmenované na služebních místech v jejich služebních úřadech. Služební předpis se vydává písemně, služební úřad je povinen zajistit, aby zaměstnanci, pro které je služební předpis závazný, byli s tímto předpisem seznámeni a měli k němu přístup. Služební orgán je povinen vést přehled platných služebních předpisů a aktualizovat jej.

Pokud jde o předpisy, které upravují postupy vyplývající z působnosti služebního úřadu a které se netýkají služebního poměru, nejedná se o služební předpisy, ale o jiné vnitřní předpisy. Jiné vnitřní předpisy jsou vlastní odbornému řízení (v ministerstvech a v Úřadu vlády se jedná o pravomoc ministra či vedoucího Úřadu vlády a dalších představených, v ostatních služebních úřadech o pravomoc vedoucího služebního úřadu a dalších představených). I tyto předpisy jsou pro zaměstnance závazné, byli-li s nimi zaměstnanci řádně seznámeni.

Pro případ, že by vnitřní předpis upravoval jak organizační věci služby (např. práva a povinnosti státních zaměstnanců související s jejich služebním poměrem), tak i další otázky, upravuje služební předpis náměstka pro státní službu v čl. 2 odst. 3 i zvláštní skupinu tzv. hybridních interních aktů řízení<sup>2</sup>, jejichž součástí je jak služební předpis služebního orgánu, tak jiný interní akt řízení. Pokud jde o vydávání hybridních interních aktů řízení, je v části, která je služebním předpisem, nutno postupovat obdobně jako při přípravě, vyhlášení a evidování služebních předpisů, tedy dodržet postup uvedený v čl. 4 až 9 služebního předpisu náměstka pro státní službu a do názvu hybridního interního aktu řízení promítnout i to, že jeho součástí je služební předpis.

S otázkou závaznosti vnitřních předpisů služebního úřadu souvisí také otázka dodržování služební kázně. Kárné provinění je v § 88 odst. 1 zákona o státní službě definováno jako zaviněné porušení služební kázně. Podle § 87 zákona o státní službě se služební kázní rozumí řádné plnění povinností státního zaměstnance vyplývajících mu z právních předpisů, které se vztahují ke službě v jím vykonávaném oboru služby, ze služebních předpisů a z příkazů. Dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě je státní zaměstnanec povinen při výkonu služby dodržovat právní předpisy vztahující se k výkonu státní služby, služební předpisy a příkazy k výkonu služby.

---

<sup>2</sup> Služební předpis vydaný vedoucím služebního úřadu může být součástí jiného jím vydaného interního aktu řízení. Služební předpis vydaný státním tajemníkem může být vydán v rámci jednoho interního aktu řízení společně s interním aktem řízení vydaným v oboru působnosti ministerstva nebo Úřadu vlády. Služební předpis vydaný státním tajemníkem může být součástí jiného jím vydaného interního aktu řízení, pokud je k jeho vydání státní tajemník členem vlády nebo vedoucím Úřadu vlády pověřen.

S ohledem na skutečnost, že zákon o státní službě uvádí ve výčtu v ustanovení § 77 odst. 1 písm. c) a § 87 služební předpisy, ale neuvádí jiné vnitřní předpisy, vyvstává otázka, zda se státní zaměstnanec dopouští porušení služební kázně i tehdy, poruší-li postupy stanovené vnitřním předpisem, který není služebním předpisem.

K tomu lze uvést dva možné právně teoretické výklady.

Podle prvního z nich jsou jiné interní akty řízení fakticky příkazy k výkonu služby dle § 84 zákona o státní službě, které jsou buď individuální (ad hoc), adresované jednomu zaměstnanci, nebo obecné (nařízení, pokyny, řády, opatření, směrnice), vztahující se na určitou skupinu zaměstnanců. Porušení řádného plnění povinností státního zaměstnance vyplývajících mu z příkazů (tj. i z interních aktů řízení) je porušením služební kázně.

Podle druhého výkladu, jenž v důsledku dospívá ke stejnému závěru, vnitřní předpisy upravují postupy nezbytné k dosažení cíle, tj. k řádnému splnění úkolu vyplývajících z působnosti služebního úřadu. Je-li podle § 9 zákona o státní službě představený (nadřízený) oprávněn ukládat služební úkoly, je též oprávněn stanovit, jakým postupem bude ten který úkol splněn, a nic nebrání tomu, aby obecné postupy (povinnosti) uložil formou vnitřního předpisu. Z toho vyplývá, že porušení vnitřního předpisu lze kvalifikovat jako porušení zákonné povinnosti uvedené v § 77 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě, tj. povinnosti plnit služební úkoly řádně. I porušením postupů stanovených vnitřními předpisy se tedy státní zaměstnanec dopouští porušení služební kázně.

---

*poznámka k 1. 7. 2019:*

*Tento závěr poradního sboru nebyl změnami zákona o státní službě dotčen.*

*Pouze přijetím zákona č. 144/2017 Sb. byl do § 11 odst. 4 doplněn jako služební orgán, který má pravomoc vydávat služební předpisy, personální ředitel sekce pro státní službu.*

*Po přijetí zákona č. 35/2019 Sb. je závaznost služebních předpisů vydávaných náměstkem pro státní službu pro všechny zaměstnance zařazené nebo jmenované na služebních místech ve služebních úřadech (s výjimkou služebních úřadů tzv. regulátorů) upravena nikoliv v § 11 odst. 4 zákona o státní službě, který je v závěru zmiňován na straně druhé v posledním odstavci, ale v § 11 odst. 5.*

*Do § 11 zákona o státní službě byl doplněn odstavec 6, podle kterého může vedoucí služebního úřadu nebo státní tajemník vydat služební předpis, který je závazný i pro státního zaměstnance, který vykonává službu v podřízeném služebním úřadu, zaměstnance v pracovním poměru vykonávajícího činnosti podle § 5 v podřízeném služebním úřadu a osobu ve služebním poměru podle jiného zákona zařazenou k výkonu služby v podřízeném služebním úřadu, je-li pro podřízené služební úřady nezbytná jednotná úprava organizačních věcí služby.*

*Konečně, do výčtu služebních předpisů, jež musí být podle zákona o státní službě povinně vydány a jež jdou uvedeny v poznámce č. 1 k závěru poradního sboru, spadá, po přijetí zákona č. 35/2019 Sb., také služební předpis, kterým se pro služební místa stanoví obory služby (§ 5 odst. 3 zákona o státní službě).*

**Příloha k závěru č. 13**  
**ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu**  
**o státní službě ze dne 10. března 2017**

**Služební předpisy<sup>3</sup>**

Systemizace, organizace, výběrová řízení

1. Vnitřní systemizace, změny vnitřní systemizace, zásady vnitřní systemizace
2. Organizační řád, změny organizační struktury
3. Pracovní/služební řád
4. Podpisový řád
5. Provozní a bezpečnostní řád
6. Závaznost a platnost dosavadních vnitřních předpisů
7. Podrobnosti vydávání služebních předpisů
8. Přenesení rozhodování o věcech, o nichž se nevede řízení ve věcech státní služby
9. Podrobnosti provádění výběrových řízení
10. Tvorba a užívání FKSP
11. Stanovení klíčových služebních míst
12. Organizační zajištění porad vedení
13. Předávání a přebírání agend
14. Určování zástupců

Odměňování

1. Platový řád, stanovení platových poměrů zaměstnanců
2. Odměňování zaměstnanců zapojených do čerpání zdrojů ESF
3. Pravidla a způsob rozhodování o odměnách
4. Náhrada výdajů v souvislosti s výkonem státní služby
5. Výše zvláštního příplatku;
6. Výše příplatku za vedení
7. Výše stravného

Úřednická zkouška a vzdělávání státních zaměstnanců

1. Postup při provádění, hodnocení a organizaci úřednické zkoušky
2. Zkušební komise
3. Výše paušální částky nákladů spojených s vykonáním úřednické zkoušky a způsob její úhrady
4. Pravidla vzdělávání

---

<sup>3</sup> Barevně odlišeny jsou služební předpisy, jejich přijetí předpokládá zákon o státní službě výslovně.

5. Jazykové vzdělávání
6. Podrobnosti čerpání služebního volna k individuálním studijním účelům dle § 108 zákona o státní službě
7. Samostudium k zákonu o státní službě a k návazným prováděcím a služebním předpisům a metodickým pokynům
8. Podrobnosti a podmínky stáží, průběh a provádění odborných stáží studentů středních, vyšších a odborných škol a studentů vysokých škol včetně státních zaměstnanců a zaměstnanců ze služebního úřadu

#### Ostatní

1. Ochrana osobních údajů
2. Pravidla etiky, přijímání plnění v diplomatické praxi
3. Realizace zákona o střetu zájmů
4. Kárná komise, kárný řád
5. Úprava zahraničních styků (postup při plánování, schvalování, provádění a vyhodnocování zahraničních styků)
6. Postup při schvalování a provádění zahraničních služebních/pracovních cest, pravidla pro vyslání státních zaměstnanců na služební/pracovní cestu, podmínky jejího konání a pravidla pro poskytování cestovních náhrad
7. Zabezpečení stálé služební pohotovosti/stálé dosažitelnosti
8. Opatření související s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání
9. Využívání externích právních služeb
10. Komise pro náhradu škody, Škodní komise
11. Činnosti, pro jejichž výkon je nezbytné uzavření dohody o hmotné odpovědnosti
12. Zásady používání mobilních hlasových a datových komunikačních služeb
13. Péče o zdraví zaměstnanců
14. Provádění preventivních pracovně lékařských prohlídek zaměstnanců
15. Způsob čerpání služebního volna ze zdravotních důvodů
16. Podrobnosti vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života s výkonem státní služby, podrobnosti a podmínky výkonu státní služby z jiného místa
17. Rozvržení služební doby do směn
18. Zavedení pružné služební doby
19. Dislokační komise
20. Podrobnosti provádění služebního hodnocení, hodnotící kritéria
21. Postupy a podrobnosti zadávání veřejných zakázek
22. Postupy rozboru hospodaření organizačních složek státu v resortu
23. Podmínky a uzavírání dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr
24. Výběr resortních expertů
25. Provedení § 201 služebního zákona